

FI

70

elja informācija 70

Saturs

Atbildīgie redaktori

Atis Lejiņš, Niklāvs Lapūkins
Bäckgårdsvägen 12
S-143 00 Värby, Sverige
Kultūras daļas redaktors

Juris Kronbergs
Bäckgårdsvägen 25
S-143 00 Värby, Sverige

Techniskā redakcija

Daina Liepiņa, Annika Lasmane
Viija Briede, Klāvs Liepiņš
Inese Spēka, Kristīne Bergholce
Agnese Kancāne
Korektore - V. Lasmane
Korespondenti

ASV: Juris Kaža
217 Crafts Street
Newton, Mass. 02160

Laila Jurika
328 Coronado Street
El Cerrito, Cal. 94530

Kanadā:
Jānis Valdmāns
113 Dunkirk Dr.
Hamilton, Ont.

Anglijā:
Māris Bīte
61 Sunnymead Road
London NW9 8BS

Vācijā:
Imants Gross
44 Münster/Westf.
Wienburgstr. 56-60

Ekspedīcija

Antra Johānsona
Bäckgårdsvägen 13
S-143 00 Värby, Sverige
Postgārs 46 08 09 - 1460

Izdāvījs

ELJA, Eiropas Latviešu
Jaunatnes Apvienība
Spīestuve

AB Litopress
Metiens 1000 eks.

Lūdzam ievērot autoru tiesības!

Raksti, kas parakstīti ar pilnu vārdu, kā arī ar segvārdu vai iniciāļiem, ne vienmēr atbilst redakcijas viedoklim.

Elja is a bi-monthly publication of the European Latvian Youth Association.

Nauda	3
Mēs uzskatām	4
Jaunatnes org. ziņas	5
Vasaras kursi	11
Telegrammas no MLE	12
LESDP JK	14
Intervija ar B. Rubesu	17
Pagrābe atīvoķjos...	20
Mūsu politiskās darbības iespējas	22
Rīgas karte	24
2. Pasaulio lietuviu jaunimo kongress	28
Polemika	31
Sports	36
Krauklis	38
Gramstīmes	40
I. Baruša	43
Itkabarē	44
Par nocīti un antonien	45
Aisiešana rudens pāse	46
Rīgas plāns	47

Vāks: Klāvs Liepiņš

Fotogrāfijas šīnī numurā:
Inese Spēka, G. Irbe, A. Lejiņš,
Newsweek, Klāvs Liepiņš

Naudu!

Nauda no debesīm nekrit. ELJAs centrālei kasei ir vēl tik daudz naudas, lai segtu šī numura izdošanu. No kurienes nāks līdzekļi segt nākamos divus numurus pirms kongresa vasarā?

Skand. nod. jau per vienu samaksājusi. Tāpat aizdevusi vairāk simta kronu ekspedīcijas vajadzībām. Redakcija cer, ka Anglijas un Vācijas nodaļas varēs viemaz kopīgi vienu 40 lp. numuru financēt. (1,500 z.kr) Piekta numura izdošanas izdevumi lai paliek kā parāds kongresam. Redakcija spēlēs hazardā, tik ar samazinātu riska kapitālu; nākamie divi numuri būs tikai 40 lp. biezumā.

Ir svarīgi, lai mēs varētu izdot paredzētos 6 numurus (sesto tūlīt pēc kongresa augustā), jo tas rādītu, kas vajadzīgs un kas jādara, lai regulāri izdotu žurnālu pēc noteiktas gada šēmas. Šī pieredze ELJAs biedrus varētu vadīt, lai lēmtu, vai turpmāk izdodami 4 biezāki numuri, 6, vai līdzinājie seši.

Sāds piemērs var arī dot vadlīnijas globālās trimdas jaunatnes izdevumam, par kuru, cerams, varēsim vienoties 3.VLJK. Nauda jau tādām izdevumam glabājas gubām jaunatnes fondā (jeb fondos?).

Jā, starp citu, KO DARA 3.VLJK RĪCĪBAS KOMITEJA?? Būtu pēdējais laiks redakcijai, un vispār latviešu presē, saņemt kādu ziņojumu!

UN nemaksājošie ELJAs biedri! Maksājiet biedru makas! Tād būtu nauda atliku likām!

Padomju Latvijas lielākais progress

Kopš Latvija tika pievienota Padomju Savienībai un jaunos ražošanas apstākļos "ražošanas līdzekļi pārņēma ražotāju īpašumā", Padomju Latvija steigusies milzu soļiem atpakaļ uz veco laiku koloniālistiskajiem pavidāmiem.

Īsi pirms Krievijas revolūcijas 1917.g. Jozefa Stalins, klanīdams latviešu lielnieku priekšā, jūsmoja, ka Rīga kļūstot arvien latvisāka: veco koloniālistu baltvācu skeits dīkstot un latviešu skeits pieaugot. (Kad Jozefs kļuva vēlāk par Visgēnialāko Cilvēku, viņš tos pašus latviešus, kas nebija paglābušies pāri robežai Ulmaņa cietumos, apsīta kā mušas).

Nesen Maskavā publicētie dati par tautību sastāvu un maiņām Padomju Savienības

MĒS UZSKATĀM

pilsētās liecina par jaunu "kultūrtrēgeru" straujo pieaugumu Rīgā. Proti, 1970.g. Rīgā bija 299.072 latviešu, bet krievu 312.857! 1959.g. attiecīgie skaitļi bija 270.055 un 238.572. Bet 1935.g. (Latvijas valsts "kapitālisma" laikā) 242.731 un 33.022.

Kā būs 1980. gadā? Latviešu būs 24% no visiem Rīgas iedzīvotājiem, tāpat kā 1967.g. ? Un pēc 20 gadiem - 1990. gadā? Vai tikai 10 - 15 %?

Kā tas īsti ir, Rīgas biedri: vai latviešu darba tauta, kurai kopš 1945.g. visa politiska un ekonomiskā vare nokājis, ir nolūmusi šajā savā uzverošā vēsturiskā posmā celt sev kapa akmeni? (Bet lielajai "brālī" tautai varenu pili?)

Minsteres karuselis...

Zviedrijas latviešu centrālās padomes (ZICP) sesijā Stokholmā 1973.g. 25.nov.), "Virāki runātaļi uzvēro, ka Ministerē lielāka vērība piegrīžama nacionāli audzināšanai, lai nākotnē ar līdzīgām parādībām nebūtu jāastopas." (Latvija, 1973.g. 15.dec.)

"Līdzīgās parādības" bija "jauno kreiso" darbība Čehijas dz. sv. laikā.

Kā būtu, ja vairāk vērības veltītu demokrātiskai un kritiski domājošai audzināšanai Ministerē? Nemaz nerunājot par latviešu valodas mācību atjaunošanu! (skat. V. Zaķkalna LAK EC ziņojumu El 69.)

Kāpēc tad "jaunie kreisie" nebūtu nacionāli? Vai viņi nezinā latviski, neraksta latviski, (viens pat teicami dražjo!) aktīvi nepiedalās trīdās jauntnes dzīvē?

Ka viņu politiskā pārliecība citādāka nenozīmē, ka viņi vairs nav latvieši, resp. nav nacionāli.

Arī ja viņi aizstāvētu diktatūras principu! Jo, cik latviešu neaizstāvēja (un vēl neaizstāvē!) diktatūras principu 1934.g. un vēlāk?

SKANDINĀVIJAS ZIŅAS

Kur palikusi rosīgā ELJAs Skand. nodaļas valde? Loti svarīgā vēstījumā nr 2 lasījam ka par Jaungada balli būšot tuvākas ziņas. Pēc Ziemeļtiekem tomēr ceļā bija dzirdams, ka nekā nenotikšot. Vai tā ir pareiza atbildīga rīcība?

Jauki redzēt, ka Stokholmā tomēr ir jaunieši, kas paši uz savu iniciatīvu isā laikā var noformēt Jaungada sagaidīšanu.

ELJAs Informācijas redakcija noskaidroja, ka ELJAs priekšnieks gaidīja Jauno gadu Jaunajā kontinentā, diemžēl atstājot novārtā Vecā Pagraba latviešu draudzi: Bet viss labi, kas labi beidzas!

Isas filmas no Rīgas

ELJAs Skand. nod. filmu vakarā Stokholmā š.g. 12. janvāri demonstrēja trīs Latvijā iespēstas Is-filmās. Pēc tam par izrādīto izteicās prof. A. Aizsilnieks un arch. R. Legzdīns, bet pirms filmas par Brīvdabas mūzeja tapšanu pastāstīja Dr. V. Ģintars.

Pirmā filma "Tā pati zeme", ko programmas pieteicēja dāvāja par propagandas filmu, tāda tiešām arī bija, turklāt tik vāja, ka vietā runāt par zemu smatierisku līmeni. Filmas uzdevums bija parādīt dzīves un darba ritmus kolchozā "Lepins" pie Valmieras, ko filmas autors arī centās, likdams lietā dažnedažādus šablonus. Visu laiku bija manāms, ka "sapulcējušies" filmā spēlē sanākami. Svētdienas drūnās apspoti bērni atiepa no meža ārā nocirstu koku un glaudīja telipus - tā nav ikdienai! Atmiņā palika tuvskatos redzētās latviešu laucinieku sejas, grūta darba izvagotas.

Televīzijas filmas uzņemtā "Dalle" (?), visi vīpešu uzraksti bija krieviski) par tautas deju un dziesmu motīviem iesākās interesanti: it kā paklausot diriģentam, kas pakāpies kalnā, mospilētā sanākusi pūtāju orķestra dalībnieki pāta, taurēja un spēlēja ielās, māju pagalmos un ārā uz kāpnēm. Bet jau ar maitēgu ansambli, kas Ventas krastā dzied "Līgodama upe nesa", filma iegrīma salkani sentimentālā ilustratīvismā. Latviešu tautas deju demonstrējumi Brīvdabas mūzeja pagalmos un pilsētu laukumos noveda pie viena kopsauciena: ne Kurses, ne Vidzemes sēktai nepiestāv dimanta

Cilvēku tiesību dienas demonstrācija 9.dec. Ieradījās maz cilvēku. Vai šim mazajam latvietim ir nākotne kā latvietim?

vizuļi. Tas var būt tikai falsificējums. Acis dūrās, ka deju ansambli, deju beidzot, vienmēr pameta gaišā rokās kā amerikāņu ledus revijā. Pliko dido, ne tautasdejo!

Filma par Brīvdabas mūzeju melnbaltā lentē bija kaut kas pavisam cits, taču efekts būtu pilnīgāks ja fotogrāfem mazāk būtu paticis grozīt kameru. Filma nebija veidota kā informācijas filma, bet kā liriska rapsodija. Vietām autors bija izdevis pamākt ļoti skeistu veselumu, pavadošikā un skanu efektiem diskreši papildinot "bildi." Filmas "varoņi" bija senie priekšmeti un celtnes, cilvēkiem nepiedaloties - labs atrisinājums, kaut gan kāzu sinā "izmētāti" divēji un zeķes tiešām izskatījās izmētāti. Komentētāja teksts (arī liriski patētiska anieģumā) vietumis par daudz ieslīga uzbūzīgā "partijas propagandas" piegrīžumā: arī patiesība (šoreiz par kungiem un

pasniegta, tikai sagriež visu ar
kajām gaisā. Un atsedzas šķeltes nāgē
zem tautiska brunča.

masku BALLE: Homo novus!

Kabarē, popgrupa DUNDURS u.c.
Vēl informācija DG's laikrakstos un baumu birojos

Piektdien 1. martā, 19.00 Pagarbā: **15. MAIJA APVĒRSUMS**

- J. Zalmanis un B. Kalniņš. Pārrunas. **LATVIJĀ**

Piektdien 5. aprīlī, 19.00 IOGT telpās, Kuņģqat. 23A

„**SVERIGE, SVERIGE FOSTERLAND**” Par minoritāšu
problēmām un par jauniešu identitātes problēmām runās Andres
Kings (**ANDRES KŪNA**). Sekos pārrunas.

ANGLIJAS ZIŅAS

ELJAs Anglijas nodaļas JAUNGADA SEMINĀRS.

ELJAs Angnod. tradicionālais jaungada seminārs notika Rofantā,
ā.g. 3.-6. janvārī. Seminārā piedalījās ap 25-30 jauniešu, no kuriem
deviņi bija iebraukuši Anglijā kā viesi. Bija visai neērti salīdzināt
dalībnieku skaitu ar semināru virstēmu - "Sakari ar Latviju". Jādomā,
ka šī tēma, kas patlaban tiek potēta kā jauna identitātes meklēšanas
atvieglināšanas formula, būtu guvusi lielāku atsaucību tajos biedros,
kuŗi atmet ELJAs tās 'bezjēdzīguma' dēļ, vai arī tamdēļ, ka tajā vis-
pārīgi nekā nenotiekot.

Semināra programā ietilpa trīs referāti:

V. Zalkalne analītiski runāja par latviešu tautas kopību un
konstatēja, ka sakari ar Latviju jāuztur mūsu pašu, trimdas kā arī
Latvijas pamattautas garīgās dzīves labā. Tāds kā simbiotisks kom-
promis. Jaunatnei rietumos būtu jāpiespiežas rakstīt 3-4 reizes
mānesī vēstules uz Latviju.

Aina Polkmāne referēja par sakariem ar Latviju tieši no prak-
tiskās puses t.i. par braukšanas jautājumu. Referente pati nesen
bijusi Latvijā un stāstīja savus iespaidus, dodot dažu labu pamācību,
kas katram jaunietim, kuŗš vēlētos Latviju apciemot, būtu jāievēro.
Pēc referentes domām, iebraucot Latvijā jāaizmirst viss, kas par to
dzirdēts trimdā un ar "atvērtu aci" konstruktīvi jāizmanto laiks.
Referente sniedza arī vērtīgu pārskatu, ko var, ko vajaga, nevajag
vai der Rīgā apskatīt, jāatceras, ka Rīga ir svarīgs Pad.Sev. kul-
tūras centrs un, braucot attiecīgajā gada laikā, var iepazīties ar
Latvijas teātru, filmu, mūzikas, glezniecības u.c. mākslas sniegu-
miem.

J. Pētersons referēja par Latvijas sakaru politisko pusi. Var
konstatēt, ka vēstulēm uz Latviju nekādas pārāk lielas klimas ceļā
neatgādās, ja nerunā par politiku. Referents norādīja, kur un kā
Anglijā var pasūtīt grāmatas un abonēt Latvijas avīzes.

Kopējā atzīnā visiem referentiem bija, ka sakari ar Latviju
jāuztur. Interesanta arī bija doma, ka latviešu jaunieši jau

patlaban braucot uz Latviju ierodas kā asimilējušies svešas zemes
tūristi un nevis kā latvieši.

Lai nebūtu tikai tūristi, latviešu jaunietim jāpārvalda paša
valoda, jāorientējas notikumos, mākslas aktivitātēs, Latvijas ik-
dienišķajā dzīvē, u.c. To var panākt tikai lasot informāciju, kas
atrodama Latvijā izdotajos žurnālos, periodikā un grāmatās.

Semināra 'vakaru nodarbību' programmā, pirmajā vakarā bija
ietilpinātas 'dzer un dzied' izdarības Dr.V.Griģuļa vadībā.
J. Zakis spēlēja un dziedāja dažas paša sakartotas dziesmas ģitares
pavadījumā.

Nākošā vakarā semināra balle iesila tikai pēc futbola izbeig-
šanās televizorā...

Svētdienas rītā, "intelektuālo pagiru brokastīs" notika debātes.
- Klātesošie bija par "miksto liberācijas frontes" interešu grupu
Trešā VLJK ietvaros. Sliktu priekšdarbu dēļ, L. Mauksone (Zviedrija),
Prof. Zowie (Harvard Univ.) un Jānis Hīts (Čelsijā, Anglijā) nespēja
publikā redīt nekādu reakciju. Vai šo atteikšanos piedalīties debātes
iedvesa pati tēma, L. Mauksones jkdses. 'transvestitisms', runātāju
pusaizmigušā murgošana vai vienkārši nemākulīgā prezidēšana netika
noskaidrots.

Semināristu oma debāšu laikā vērojama protokolētajos rezultātos.
(klausītāju skaits - 23) par -0; pret -1; neutralie 6...

Pēcvārdā varētu secīt, ka seminārs bija tomēr izdevies, kaut
arī programmā manīja lielas sprauges.

ELJAs Angnod. savu mazo dalībnieku skaitu var attaisnot tikai
ar enerģijas krīzes šmu. Varbūt tie, kuŗi nebija klāt, krāj naudu
braucienam uz Latviju...

a Bite

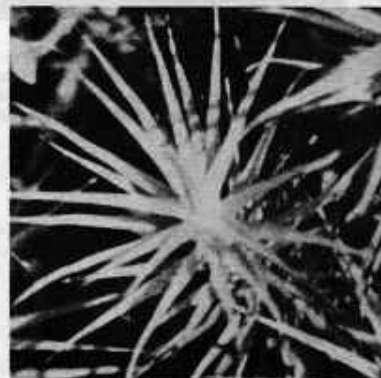
VĀCIJAS ZIŅAS

Īss, bet tomēr ne nesvarīgs ziņojums

Kā jau visiem elļotājiem
zināms, tad ELJAs Vācijas noda-
ļas dzīvi pēdējās divas
gādes ir raksturojis dziļš -
bet ne jau veselīgs, bet gan
drīzāk pagirains - Ērkšro-
zītes miegs. Citiem vārdiem:
stāvoklis - ieskaitot kases
stāvokli - Vācijas nodaļa un
nākotnes perspektīvas līdz
1973.g. 31. decembrim ir
bijušas ja ne bēdīgas, tad
vismaz drausmīgas. Taču 1973.
gada 31. decembrī Vācijas
nodaļa nolēmusi veikt 'lielo
lēcienu uz priekšu', resp.,
sākt dzīvot un strādāt - un
tāpēc ir ievēlējusi jaunu
nodaļas valdi šādā sastāvā:
Mārtiņš Būmanis, Dace Jane-
vica, Ojārs Rozītis (priekš-
sēdis), Ģirts Zēģners.

Ko šī valde domā veikt
nākamajā darbības gadā?

Pirmais un ļoti svarīgais
uzdevums - izejot no Vācijas
nodaļas stāvokļa - ir no-
stādīt šo nodaļu uz spēcīgām
un aktīvām kājām. Tas būs jā-
veic sarīkojumos, kam jānotiek
iespējami visos Vācijas stūros.
Nolūks šādiem sarīkojumiem ir
skaidrs: piesaistīt jauniešus
ELJai (pilnīgi pietiks apzināt
un aktivizēt kaut vai vienu
trešo daļu no tiem 750 latvie-
šu jauniešiem Vācijā, kuru
adrese ir savāktas).

Otru uzdevumu, kas, mūsu prāt, ir tikpat svarīgs, lai gan mazliet citādas - saturs - debas, varētu raksturot šādi: Istenot ELJAs Vācijas nodaļas apmērā Kerkraides kongresa pilnsapulces lēmumu par sakaru iespēju meklēšanu ar Padomju Latviju (skat E.L. 68. nr. 26. lpp.). Šo darbu varētu uzsākt seminārā, kur no vienas puses diskutētu dažādas pieejas sakaru jautājumos un no otras puses - sakarā ar šo pārrunu rezultātiem realizētu atzinumus.

Pievienojot šiem abiem uzdevumiem vēl

trešo (uzpildīt Vācijas nodaļas kasi) - jaunā ELJAs Vācijas nodaļas valde uzstāda - pagaidām vēl nenodrošināto, bet tomēr iecerēto - sarīkojuma programmu:

1) III VLJK pagiras, resp. III Vesthofenas latviešu Jaunatnes Karnevāls, ķeīnā, domājams februāra vidū vai nu 16. vai 23.

Ja Karnevāls notiks, tad pirms tam notiks ELJAs Vācijas nodaļas atklāta valdes sēde.

2) "Sakaru seminārs" - diskusijas un pārrunas par sakariem ar Padomju Latviju Minsterē vai Oldenburgā, Vasarsvētkos.

Par Vācijas nodaļas pilnsapulci VANTINŠ, kas arī bija turklāt, mums raksta: Bija sabraukuši ap 25 cilvēciņi. Pilnsapulce ilga veselu stundu veģada vakarā no plkst 8 līdz 9 pie sveicišu gaismas - katram galvā bija hūtiņa, ap kaklu papīra čūskas - īsts hepenings!

3) Jaunatnes ("pirāgu") dienas Hamburgā un reizē arī Minhenē. (Domājams jūnija beigās).

4) Tradicionālie Ansbērgas Jāņi.

5) Politiska seminārs (par kādu no trimdas politiskajām organizācijām) rudenī Minsterē.

6) Tautas deju un dziesmu seminārs notiks Minsterē, Vasarsvētkos.

7) ELJAs piedalīšanās dažādos centrālos 18. novembra sarīkojumos (Hamburgā/Minsterē/Frankfurtē/Kaizerslauternā/Minhenē)

un daži citi, sīkākī sarīkojumi.

ELJAs Vācijas nodaļas valdes
Mārtiņš Būmanis, 355 Marburg,
Krebergasse 1, zi. 20

Dace Janevica, 7 Stgt-Bad
Cannstatt, Zuckerbergstr. 123

Ojārs Rozītis jun., 44 Munster/
Westf., Dunantstr. 15

Ģirts Zēgners, 53 Bonn-Bad
Godesberg, Annaberger Str. 400
Ojārs Rozītis

LNJAK ZIŅAS

Kanādas baltiešu jaunatnes komiteja, kuru nodibināja tikai pagājušajā gadā, nosūtīja telegrammu Kanādas Ārlietu ministram M. Šarpan uz Kanādas sūtniecību Maskavā, kad Ārlietu ministrs no 18. līdz 22. novembrim 1973.g. viesojas Padomju Savienībā. Balda Rubens, LNJK priekšsēde un viena no latviešu pārstāvēm komitejā, nolasijs latvisko tekstu Latvijas valsts svētku aktā Toronto:

"Latvijas republikas neatkarības pasludināšanas 55. gadadienā, kas sakrīt ar jūsu vīrieti Maskavā, atļaujamies vērt jūsu uzmanību uz faktu, ka PSRS saspīlējuma mazināšanai vislabāk pakalpotu ar to, ja pievērtu uzmanību latviešu, lietuviešu, igauņu un citu tautu alkām pēc pašnoteikšanās. Ilgstošs miers un stabilitāte starp Austrumiem un Rietumiem ir neiespējama, kamēr šīm nācijām liegta tiesības pašām kārtot savas lietas."

Nav zināms, vai Šarps ievēroja šo lūgumu, bet kad viņš sarunā ar Padomju Savienības Ārlietu ministru Gromiko minēja apstākli, ka Kanādas iedzīvotājos vērojamas izteiktas bažas par ukraiņu intelektuāļu un citu opozicionāru vajāšanu, tad Gromiko atbildēja viņam ar tradicionālo, "... mēs jūsu padomus nevēlamies."

(Laiks, 1973.g. 24 nov.)

ALJA ZIŅAS

21. kongress, 1973.g.
22 - 25 nov.

Sniegšu jums personīgus iespaidus un vērtējumus par ALJAs 21. "pilngadības" kongresu Ņujorkā. Šis kongress neritēja kautkā sajūsmas un intereses ziņā klusāk un mērenāk nekā citi jaunatnes salidojumi, kur esmu bijis. Nebija tik iespaidīga kā pirmais 1971.g. Klivlandē, un nevarēja, protams, konkurēt ar otro VLJK.

- Lāpu gājieni -

Kongresam trūka degunka un kulminācijas. Par tādu varēja izvērsties paredzētais gājieni uz Apvienotām Nācijām - taču manuprāt, šis gājieni galīgi neizdevās. Trimdas prese, protams, visur jūsmoja par 400 jauniešiem, kas, svecītām rokā, patriotiskām dziesmām uz lūpām, esot maršējuši pa Ņujorkas avenijām.

Glūži tā nebija. Labi ja 400 dalībnieku vispār bija pašā kongresā pierēģistrējušies. Nesaku, ka gājēju bars nebija prāvs. Bet tamī stundā plašās "Fansitijas" avēnijas bija tikpat kā tukšas. Visiem zināms, ka jau kopš gadiem pēc tumsas iestāšanās "solīdi" pilsoņi rādās tur tikai taksišos vai privātās mašīnās.

Lei geramājējiem būtu skaidrs, kas par lietu, ik trešam gājiena dalībniekam iedeva žūkani skrejlapīpi, ko izdalīt iedzīntājiem. Tas jau nekas - bet tikai pirmajā para-

grāfā manīju, ka esam apzināti kā **Latvians**, pārējais teksts sastāvēja no tādiem vienkāršotiem anti-komunistiskiem saukļiem, ka jutos kaifs, bez kādām sp krūtīm un krusta pār plecu.

Beidzot nonācām pie gala punkta, nevis pie tā AN nama, ko visi pazīst no pastkartītēm bet kādā tumšā sāpu ielā. Tur kāds ducis individu (tie bija sameklēti pirms stundas), nomurmināja virkni dzejoļu, tad visi nodziedāja himnu un devās atpakaļ pa tukšām ielām. No lokālās amerikāņu preses, protams, nebija ne smakas.

- Atkal aicinās .. -

Kongresa darba sēdes bija itin slikti apmeklētas, atskaitot brīdi, kad notika valdes vēlēšanas. Neskatoties uz to, vai varbūt tieši tamdēļ, "vokālās minoritātes" spēja uzstādīt un panākt vairākas vērtīgas rezolūcijas. Vispirms ieteica aicināt pārstāvjus no LPSR uz trešo VLK. Tāpat arī ieteica valdei uzziņāt par LPSR "Kultsakkom" organizētiem latviešu pārstāvju braucieniem uz ASV, lai varētu informēt jauniešus un radīt atkal iespējas kontaktiem, kādi notika tīras "cūkas laimes" dēļ nesena latviešu mākslinieku turnejas laikā. Rezolūcijas prasīja izdot rokas grāmatu Latvijas apciemotājiem, kā arī definēt "oficiālo ielūgšanu" sakarā ar VLK rīcības komitejas kontaktiem ar LPSR iestādēm.

Par ALJAs spkārtraksta SPOGULIS redakcijas ievēlēja bij. MLG audzinātāju Inesi Jansonī no Minneapolis. Līdzšinējais atbildīgais redaktors J. Kaža studiju un personīgu iemeslu dēļ nekadidēja. J. Kaža paskaidroja, ka, kaut gan SPOGULIS iznācis tikai divas reizes, tas esot bijis kvalitatīvi labāks kā politiskā, tā kulturālā ziņā. Par SPOGULA piešķāku iznākšanu atbildīga Čikāgas redakcijas nodaļa, kam bija uzdots izdot SPOGULI vasarā.

- Igaunju cīņas -

Kongresa programmā ietilpa arī referāti un sarīkojumi. Visiespaidīgākais referents, manuprāt, bija igauņš T. Parmings, kas angļu valodā apskatīja Baltijas politisko situāciju un iespējamās alternatīvas. Parmings arī uzsvēra, ka ASV igauņiem lielas grūtības rada skelšanās starp dominējošiem bij. autoritārās Igaunijas aizstāvjiem un progresīvo jaunatni. ASV igauņiem politiskās debātes, vai pareizāk sakot, cīņas un tīrīšanas, notiek tikai par pagātnes notikumiem, vai arī jauniešiem ejot savu ceļu un ignorējot veco uzskatus.

Vakara programmā visus iepriecināja brāļu Aldiņu kokaletāju grupas "Putna piens" koncerts. ASV un Kanādā Aldiņu vārds tīri automātiski saistās ar augstākas kvalitātes latvisko muzicēšanu, un interesantākie ir tas, ka Aldiņi it kā māģiski spēj iedvesmot līdzspēlētājus, kas bieži mainās no pilsētas uz pilsētu. Tā, piemēram, Ņujorkas koncertā bez Aldiņiem (kas patlaban savus čigānu rēstus iebrukuši Bostonā) piedalījās bostonietes Līga Liepalkne un Zuze Krēslīpa, kā arī Ņujorkiete Edite Zeile. No Aldiņu "parastā" ansambļa bija tikai brāļi paši ar Leilu Salipu. Taču koncertam beidzoties, aplausu vilpi vairākas reizes atskaloja māksliniekus atpakaļ uz skatuves.

Juris Kaža

Jaunās ALJA valdes sastāvs:

Par priekšsēdi ievēlēja 26.g. veco Kornela universitātes studentu Jāni Mūrnieku. Jaunajā valdē vēl ievēlēja: par priekšsēža vietnieku Aivaru Osvaldu, par vicepriekšsēžiem ASV austrumos Baibu Liepiņu, vidienes austrumāļā Pēteri Graubi, vidienes rietumos Jāni Kancānu, īpašiem uzdevumiem

Aiju Spīrgi, sabiedriskām lietām Guntaru Geduli, par sekretārem Mairu Bundžu un Dzintru Lejāņu, par kasiēri Alvi Hāgeli, kasiēra palīgu Juri Milleru, par biedrīni Māri Grudīņu, par ALJAs periodiskā izdevuma SPOGULIS redaktrisi Inesi Jansonī. Revīzijas komisijā izrsudzīja Ināru Vetvari, Mīkeli Bērzkalni un Andri Putniņu.

Starp 26. pieņemtajām rezolūcijām blakus augšā pieminētajām ir vēl šādas:

Ieteikums iestāties Ministeres latviešu gimnazijas bijušo sudzēkņu un draugu biedrībā, kā arī atbalstīt draugu biedrības darbu gimnazijas nākotnes labā. Ciešāka sadarbība ar INJAK valdi Kanādā, rīkojot vairākas nedēļas nogales Mazputnīpa labā. Kongress ieteica jaunajai ALJA valdei publicēt Ipašu izdevumu par Latvijas apciemotajiem, pieaicinot tā sastādīšanā attiecīgus lietpratējus, piem., Juri Dreifeldu (Toronto). Ieteica nākošā ALJA kongresā gādāt par grāmatu galdu, kur varētu iegādāties arī jaunākos Latvijas literāros izdevumus.

(Latvija Amerikā, 1973.g. 8 dec.)

VASARAS KURSI

1. Vasaras kursi Ministerē paredzēti jauniešiem no 16 - 25 gadu vecumam. Priekšnoteikums dalībniekiem ir tekoši runāt, lasīt un rakstīt latviski. Kad sāksies kursu dalībnieku pieteikšanās un registrācija, kursu vadība informēs lektoros tuvāk par kursantu sastāvu un valodas prasēm.

Dalībnieku skaits paredzēts ap 50 (maksimāli 60). Kursantus pēc vajadzības sadalīs grupās atsevišķām nodarbībām. Kursi nav domāti kā iesācēju kurai, bet gan kā tālāk izglītojoši, iespējami augstā līmenī.

2. Visiem lektoriem tiks segti ceļi izdevumi turp un atpakaļ. Uzturēšanās laikā Ministerē gādās par naktmājām un uzturu MLG internātā. Tāpat segs arī lektoru pasta, papīra utt. izdevumus.

3. Lūdzam lektoros piesūtīt norādījumus par literatūru, ar kuru - vajadzības gadījumā - kursantiem būtu jā iepazīstas pirms kursu sākuma.

4. Kuru laikā būs iespējas uz vietas pavairot kursu lekciju konspektus, kā arī citus materiālus. Lekciju konspektus domājam sakopot sevišķā kuru materiālu mapē.

5. Vasaras kuru rīcības komitejā par

a. vēsturiski-politisko posmu atbild:

Ojārs Rozītis jun.
4400 Munster/Westf.
Duhantstrasse 15

b. literāri-valodniecisko poešu atbild:

Verners Valdmanis
4400 Munster/Vestf.
Von-Sinem-Str. 17

c. latviskās daļrades poešu atbild:

Mārtiņš Zandbergs
4400 Munster/Vestf.
Grevener Str. 169

Andris Rozītis
4400 Munster/Vestf.
Dumontstrasse 15

d. Kursu koordinatori:

- (a) Agnis Balodis
- (b) V. Lesmane
- (c) A. Vitoliņš

e. Pieteikšanās pie Andra Zemīša - 44 Munster, Philippstrasse 13, Vācijā.

telegrammas no MLĢ

14. decembrī notika MLĢ eglīte skolas sulā. Vakaru iesāka ar svētrumu, kurai sekoja skolēnu uzvedums "Maija un Paija" O. Traucīgas iestudējumā. Diemžēl, dažādu iemeslu dēļ varēja tikai 2 cēliņus uzvest.

Pāris dienas pirms uzveduma, skolas aulā skatīve Pēteris Purmaļš vadībā sāka parvērties par lauku sētu un debesu pļavu. Jo tuvāk nāca pastardiena, jo lielāks kļuva uztraukums aiz skatuves: dažs labs ēda jēlu olu, cits, nervus mierinādams, šuva latvisku sedzīnu. Pirmajā cēliņā izlutinātās Paijas vēlnes centās izpildīt Pate & Co. Sērdienīte Maija ar Laimes palīdzību un sava paša tikuma dēļ tika līdz pat debesu vārtiem. Tur viņu sagaidīja debesmeitas, kas katra savā varavīknes krāsā "plivinājās" pa skatuvi.

Teātrim sekoja kafijas galds ar Ziemsvētku veciņa apciemojumu.

Minsteres latviešu ģimnazija meklē direktoru

Ar 1974/75. gadu atbilstoši Minsteres Latviešu ģimnazijas direktora vietai.

Aicinām pieteikties interesentus direktora amatam mūsu ģimnazijā. Kandidātam jābūt ar pabeigtu augstskolas izglītību. Priekšroka tiek dota germanistiem un pedagogiem, labiem vācu valodas prasmniekiem, un aktīviem sabiedriski darba darītājiem.

Atalgojuma pielīdzināts vācu valsts ierēdņu līmenim — pēc BAT.

Pieteikšanās lūdzam iesniegt līdz 1974. g. 1. jūnijam pie: Latviešu centrālās komitejas izglītības nodaļas vadītāja priev. M. Lūdika, Frankfurta/M. 90, Zeppelin Allee 54, BR Deutschland, iesniedzot augstskolas diplomu, atsaukšanos no līdzinātājam darba vietai un pabeigtu rakstīgu iesaukuma pārbaudes ar foto uzņēmumu.

"Latvija"

Vai tagad celsies
Gaismas Pils?

Zviedrijā dzīvojošiem jauniešiem, kam zviedru pavalstniecība un kas vēlas mācīties Minsteres latviešu ģimnazijā, iespējams pieprasīt Zviedrijas valsts stipendijas, studiju pabalstu, vai studiju aizdevumu. Pieprasījums jāiesniedz: CENTRALA STUDIEKVALIFIKATIONEN, Observatoriegatan 20, Box 6014, Stockholm 6, uzdodot iemeslu studijām ārzemē (iemesls piem. - latviešu valodas apgūšana ģimnazijas kursa apmērā uc.). Iešakus piešķir, pārbaudot katru atsevišķa pieprasījuma motivāciju un vajadzību.

ZLCP izglītības nozare

Piedāvājam → zāles smaidīšanai un izdevību informēties par:

- ... politiku un jaunām cīņas metodēm
- ... literatūru un mākslu
- ... CBB slepeninformāciju
- ... latviešu sabiedriski kulturāliem pasākumiem
- ... velna dzinšņu globālā mērogā
- ... daudzām, daudzām citām lietām

Abonē un lasi trimdas vienīgo satires un humora žurnālu

RĪGTAIS APINIS

(Pamācība!)

Velasot RA, Tev pietrūks iekšējās un ārējās informācijas!

RA izdod jaun dibinātā velna dzinšņu koalīcija MACA. (Mīļotāji, Aizgalds - C un Āžu līkas)

RA finansēšanai nodibināts jauns fonds LTVDF (Latviešu Globālais Velna Dzinšņu Fonds)

RA iznāk četras reizes gadā (Janvarī, aprīlī, jūnijā un oktobra mēnešos)

RA maksa: - lētāks kā "plaiboje"!

RA cene: gada abonements	1 burtnīca
Vācija DM 13,-	DM 3,50
Zviedrijā Skr 20	Skr 6,-
Anglijā 2	-160
ASV \$ 5,50	\$ 1,50
Kanādā \$ 5,50	\$ 1,50
Australijā \$ 3,50	\$ 1,-
Latvijā Rbl.	Rbl.

RA pasūtījumus pieņem: V. Zaļkalns
53 Bonn-Beuel
Beethovenstr. 10

LSDSP JK - vai jauna papīra organizācija?

LSDSP Jaunatnes kopas biedri noturēja savu pirmo pilnsapulci 1973.g.17.dec. Sapulcējušies biedri izvērtēja savu darbību tikai pēc viena gada darbības, jo JK nodibināja (atjaunoja) 1972.g.2.dec., kad nosprauda vadlīnijas nākamā gada politiskai aktivitātei.

Ko tad Latvijas sociāldemokrātiskās partijas Jaunatnes kopas biedri bija darījuši, lai attaisnotu piederību partijai, kas prasa brīvas pašnoteikšanās tiesības latviešu tautai un "cinās tiklab par nacionālu un politisku, kā arī sociālu, kulturālu, un saimniecisku demokrātiju."

Atsaukums

Vispirms tika konstatēts, ka visvairāk enerģijas un laika veltīja tie JK biedri, kas bija ievēlēti ELJAs Skand.nod. amatos pirms JK nodibināšanas. Kā jau zināms, tas valde 1972/73.gadam vairākumā bija "sarkana", kā to varēja dzirdēt pa ausu galam no "nacionālākiem" stūrīšiem Stokholmā. Taču vairums latviešu organizāciju Zviedrijā teicami atbalstīja jaunatnes aktivitāti, tā palīdzot tai gūt vēl lielākus panākumus. Tomēr jāpieņem, ja ELJAs valdes vairums būtu bijis "pareizs politiskās pārlicēības" jaunieši, kas būtu īstenojuši tik bagātīgu programmu, tad nez kādi zvani būtu zvanijuši ne tikai Stokholmā, bet visos trimdas koloniju pagastos gada beigās. Valdes priekšsēdim un valdes locekļiem izsniegtu goda diplomus par "pašaizliedzīgo nacionālo jaunatnes darbu" utt. Tā vietā - dziļš kļums. Vienīgi igauņi uzskatīja Skand.nod. rūpīgi izpianoto un īsteno gada programmu par esenci un veltīja latviešu jaunatnei savā laikrakstā "Teateja" veselu lappusī. Kā zināms, ELJAs Skand.nod. deva priekšim un mudinājumu igauņu jaunatnei. Beidzot igauņi varēja nodibināt līdzīgu jaunatnes jūmta organi-

zāciju, gan pašlaik tikai Stokholmā spmērā. (Zviedrijā dzīvo 25,000 igauņi!)

JK atzina par pareizu šo biedru darbību ELJAs interesu labā, jo ELJA ir jaunatnei nepieciešama un nozīmīga nacionāli demokrātiska organizācija, kuru okupantu diktatūra Latvijā labprāt redzētu pazūdam. Tieši ELJAs Skand.nod. spēcīgā uzplaukme tai laikā, kad Anglijas nodala grīlojas un Vācijas nodala bija praktiski beiguļi pastāvēt, izraisīja pirmo tiešo sadursmi starp JK un tā devēto "kultūras komiteju" Rīgā. Acīm redzot jaunatnes augšupeja līdz šim neparedzētos apstākļos nemaz nebija pa prātam Rīgā (tas ir, oficiāli Rīgā).

Kultkomitejas "kultūra"

"Kultūras komiteja" pārtrauca savu nogaišanās taktiku pret JK un laida klajā savā parastajā garā un žargonā propagandas lapelē Atziņas un pārdomas Nr. 3 spēcīgu uzbrukumu zalvi pret JK un Ati Lejīpu personīgi. Katalizators ilgi aizrūstam dusmu izviridnam bija EI redakcijas pārvēlēšana uz Zviedriju ELJAs 21. pilnsapulcē Hollandē.

JK bija uzskatots, ka ar šādu "vārdu caureju" nav jāieslaizās nekādā polemikā. Raksts bija provokācija pret dažādu politisku noņrupējumu jauniešiem ELJā. Iecerēts bija panākt totālu savestarpēju apkarošanos ELJAs ietvaros, tādā kārtā nogremdējot to vārdu plūdos, kas novērstu uzmanību no Latvijas politiskā stāvokļa un trimdas būtiskām problēmām.

Asu, un vietām histērisku, uzbrukumu JK izpelnīja no t.s. "jauno kreiso" grupas galvenā ideologa Valēra Āboliņa EI 67 numurā isi pirms ELJAs kongresa vasarā. No 7 lp. garā raksta izrietēja, ka tie jaunieši, kas ir sociāldemokrāti ELJā, nedrīkstot ieņemt nekādus postepus tur viņu personīgo politisko pārliecību dēļ.

Atkal "nelatviski"

No JK viedokļa interesants ir arī V. Āboliņa divvainais apgalvojums, ka latviešu sociāldemokrāti ir "nelatviski" un tāpēc automātiski diskvalificējami no trimdas dzīves darbības. To pašu jau ilgu laiku teikuši vecākās paaudzes labā spārna ļaudis par sociāldemokrātiem, gan, protams, citādas politiskas motivācijas dēļ. Bet beigu beigās, "Ābols no ābeles tālu nekrīt..." Žēl.

Visi tas liecina, ka JK guvusi isā laikā noteiktu profilu un nevar nemaz runāt par kādu jaunu papīra organizāciju. Apspriežot nākamā gada taktiku un stratēģiju, biedri nolēma, ka JK vajadzētu mazināt orientēšanos uz trimdas organizācijām un vērst vairāk darbību

"Slinkais kroņprincis"

uz to, kam tiešs sakars ar Latvijas politisko uzdevumu risināšanu. Ne vienmēr atsevišķo trimdas organizāciju intereses atbilst Latvijas interesēm, un dažkārt darbošanās piemērotās svešautiešu organizācijās var kalpot vairāk mūsu tautas interesēm Latvijā, nekā attiecīgo laiku un enerģiju veltīto kādā latviskā trimdas organizācijā. Bez tam JK biedru uzdevums nav cīnīties ar sīkumiem un viduvējību trimdā, bet gan veltīt savu laiku darbībā pret padomju politiskā šacha melstariem. Kāda bijusi konkrēta politiskā darbība?

Demonstrācijas un sarunas

Pats pirmais darbs bija plakāts: "Lasi, atbalsti, un prasi BRĪVĪBU" 1.000 eka. Ja 1973.r. pirmā maija demonstrācijā Zviedrijas sociāldemokrātu gājienā latviešu sekcija bez tam varēja uzrādīt līdz šim vislielāko dalībnieku skaitu, tad zināma nozīme pierādīja JK. Priekšdarbi tika veikti sadarbībā ar igauņu sociālistisko jaunatni, lai gan tai sanāca tikai trešā daļa no latviešu 70 dalībniekiem. Pag.gadā notikušas arī regulāras un draudzīgas sarunas ar SSU (Zviedrijas sociālistiskā jaunatnes organizācija) priekšsēdi un vadību. Uzņemti kontakti rakstu veidā ar citām sociālistiskām jaunatnes organizācijām. Iesāktas sarunas par LSDSP JK atkal iestāšanās IUSY (Internacionālā sociālistiskā jaunatnes apvienība). Tas vajadzīgs, jo IUSY pieņēma visai neapdomātu rezolūciju savā Romas kongresā 1969.g., izslēdzot bez atsevišķu organizāciju izvērtēšanas, visas Austrumeiropas trimdas jaunatnes organizācijas. JK viedoklis ir, ka katru trimdas organizāciju jāvērtē atsevišķi, un tā pierasa tādu pašu biedru stāju, kāda ir partijai sociālistiskā internacionālē. Šis jautājums dažādu birokrātisku iemeslu dēļ netiek ātrumā atrisināts, bet biedri atzina, ka dažādu apsvērumu dēļ, JK nav jāsteidzas, bet jāved sarunas pacietīgi, lai panāktu mūsu maksimālo prasību.

Jāpiemin arī "trīcīngrupas" demonstrācija pie Padomju sūtniecības, sakarā ar Daniela Brūvera lietu, kuru noorganizēja JK biedri, un kas igauņa ievēribu zviedru laikrakstos.

Atis Lejiņš

Redakcija pateicas par tai piešķirtajiem periodiskiem izdevumiem: LATVIJA, LAIKS, BRĪVĪBA, CEĻA ZĪMĒS, JAUNĀ GAITA, ZIEMEĶĀLIFORNIJAS APSKATS, LATVIJA AMĒRIKĀ.

"Mēs jaunu pasauli sev celšim..."

Iesūr gandrīz visi, ar kuriem runāju, ļoti kritizēja ASV stāju, kas šķēvē izturoties pasīvi. Rodoties iespāids, itkā Nīksons būtu jau vienojies ar Brežņevu agrākajās sarunās arī par to, kas lemjams šķēvēs konferences un amerikāņi nevēloties radīt krieviem nekādas jaunās "grūtības". Mani sarunu biedri bažījās, ka ASV varētu nā - kamā gadā pēc Tuvo austrumu kara likvidēšanas sākt šķēvē izdarīt lielu spiedienu uz Eiropas valstīm, lai tās piekāpjas krieviem un pieņem kādu vispārējos vārdos izteiktu un krieviem pieņemamu vie - nosēnas cilvēku, ideju un informācijas apmaiņas jautājumā... Šīs sarunās noskaidrojās labvēlīgāka noskaņa pret memorāndu, nekā tas bija Helsinku konferences laikā. Eiropas dažādo zemju sociāldemokrātu pārstāvji, ar kuriem runāju, paskaidroja, ka memorāndā izteiktās prasības atbilstot viņu ieskatiem un solīja tās atbalstīt. Skandināvi tāda, ka viņu valdības jau esot devušas līdzīgas instrukcijas savām delegācijām šķēvē.

Izvilksme no Dr. Bruno Kalniņa ziņojuma par Socialistiskās Internacionāles sapulcē (1973.g. 4. līdz 9. decembrim, Londonā), kurā viņš piedalījās. Dr. Bruno Kalniņš iepazīstināja ar 20 rietumu valstu sociāldemokrātisko partiju pārstāvjus ar PELA jauno memorāndu Drošības konferencē, kas satur humanitārus aspektus un konkrētus priekšlikumus par kulturālo sakaru atvieglošanu.

INTERVĒJA ar Baibu Rubesu,

LNJAK priekšsēdi

1 Veidzamā LNJAK kongresā bija ap 95 dalībnieku, pie tam ne visi no Kanadas. Kā izskaidrot šo, zinot, ka Ontārio ir lielākā latviešu koncentrācija? Vai LNJAK iesaista tikai Kanadas jauniešu minoritāti, proporcionāli salīdzinot ar dalībnieku skaitu citos jauniešu pulciņos un semināros?

Liekas, ka tiešais iemesls, kāpēc tik maz jauniešu piedalījās kongresā, ir vienkāršs - tātā pašā nedēļas nogalē Toronto bija piecas latviešu kāzas, kā arī Latgaļu Dienas. Gribētu gan piebilst, ka kongress laikā ārkārtīgi augsts procents dalībnieku piedalījās pašā kongresā.

Tieši tāpēc, ka Ontārio pastāv vislielākā latviešu koncentrācija, šeit ir visdažādākās organizācijas un nodarbtības, kur jaunieši var piedalīties. No otras puses, Ontārio jaunieši šķiet apātiski pret visādām organizācijām un necenšas aktīvi tās piedalīties.

Par kuriem jaunatnes pulciņiem jārunā? Kaut LNJAK bija sākumā pulciņu bāzes organizācija, starplaikā tas radikāli mainījies.

Otavā ir jauniešu bars, kas savā starpā satiekas, bet nevēlas kļūt par pulciņu. Turpretim, viņi meklēja pagājušā gadā noteiktas nodarbtības un, sazinoties ar LNJAK cilvēkiem, izveidoja paši 'saules svētkus'.

Londonā Daugavas Vanagi ir ļoti aktīvi, un kādreiz liekas, ka viņi mēģina strādāt pret LNJAK centieniem. Viņi ir iesaistījuši aktīvos jauniešus, un tādā mazā centrā nav vērts ar Vanāgiem konkurēt.

Montreālā un Toronto ir izveidojušies 'dabīgie' pulciņi - Montreālā koklētājas-daipotājas un tautas deju kopa, un Toronto Diždancis ar Latvisko Zināšanu Semināru, kā arī pats LNJAK.

Par citām pilsētām grūti runāt, jo beigu beigās tur gandrīz nav latviešu, pie tam vēl mazāks skaits tādu jauniešu, kas saprot latviešu valodu, nemaz nerunājot par runāšanu.

Kanadas austrumkrasta jaunieši ceļo ļoti daudz uz citiem latviešu centriem Amerikā un tā viņus bieži sastop citur semināros, utt.

2 a. Vai pievienojies atzīpai, ka jaunatnes organizācijām ir jāpakaļaujas t.s. trimdas 'junta organizācijām'?

b. Vai ir kādreiz bijušas pretrunas starp LNJAK aktivitāti un šo organizāciju oficiālo viedokli, piem. sakaru jautājumā? (agrāk, ja ne tagad)

a. Domāju, ka politiskā laukā jaunatnes organizācijām vajadzētu būt iniciatoriem, kaut tas tā pašreiz nav. Mums nav jāpakaļaujas junta organizācijām, bet der ar viņām aprunāties un mēģināt ar viņām sadarboties - pēc manām domām it sevišķi ar PELA. Nezinu, kāda ir situācija Eiropā, bet Ziemeļamerikā mūsu 'tautas vadogi' ir viegli pieejami un viņi parasti labprāt klausās uz mūsu prasībām.

b. Taisnību sakot, nezinu, vai agrāk ir bijušas kādas pretrunas. Liekas ne oficiālā plāksnē. Varbūt vairāk privāti, organizāciju vadītāju starpā.